

MASARYKOVA UNIVERZITA

Politická geografie

Vybrané politicko-geografické problémy obyvatelstva - migrace

PedF, katedra geografie 1

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Migrace

JANKŮ, K., 2007

PedF, katedra geografie 2

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Migrace

	Dobrovolná	Nucená
V rámci národního státu	Vnitřní migrant Dojíždějící za prací	Vnitřní vysídlenec (Internally Displaced Person)
Přes hranice národního státu	Migrant Imigrant Emigrant Nelegální imigrant Imigrant bez dokladů (Undocumented) Ekonomický migrant	Žadatel o azyl Uprchlík
	Transmigrant	Falešný uprchlík (bogus refugee/ asylum seeker)

JANKŮ, K., 2007

PedF, katedra geografie 3

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Migrace

- ▣ Stěhování lidí nabývá v moderních podmínkách zvláštního významu.
- ▣ Svět je hranicemi geopoliticky rozparcelován na státy, které jsou zároveň nacionálně definovanými pomyslnými společenstvími (Anderson 1983 [1991]).
- ▣ Dnes je pojem migrace pevně ukotven v diskurzu politické organizace světa – mimo jiné definicí OSN.
- ▣ V letech 1949 byly v Ženevě přijaty úmluvy = Ženevské úmluvy.

PedF, katedra geografie 4

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ženevské úmluvy

- ▣ **Ženevské úmluvy o ochraně obětí ozbrojených konfliktů**
 1. Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných a nemocných příslušníků ozbrojených sil v poli,
 2. Ženevská úmluva o zlepšení osudu raněných, nemocných a trosečníků ozbrojených sil na moři,
 3. Ženevská úmluva o zacházení s válečnými zajatci,
 4. Ženevská úmluva o ochraně civilních osob za války.

PedF, katedra geografie 5

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Úmluva o postavení uprchlíků

- ▣ Vyjmenovává práva uprchlíků, mj. svoboda vyznání a pohybu, právo na práci, vzdělání a přístup k cestovním dokladům, ale také se zdůrazňují závazky uprchlíka vůči hostitelské zemi.
- ▣ Univerzální nástroj – odpadá územní segregace.
- ▣ 1951
- ▣ Nástroj mezinárodního práva – mohou z něj těžit uprchlíci kdekoliv na světě.
- ▣ Přijalo ji 194 zemí.

PedF, katedra geografie 6

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Další normativa

- ▣ Úmluva Organizace africké jednoty (Organization of African Unity, OAU) týkající se specifických aspektů uprchlické problematiky v Africe – 1969.
- ▣ Protokol týkající se postavení uprchlíků z roku 1967.

PedF, katedra geografie 7

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ženevská konvence - obsah

Ženevská úmluva i Protokol společně obsahují tři hlavní body:

- ▣ Základní definice uprchlíka společně s podmínkami postavení a vyloučení z postavení uprchlíka.
- ▣ Právní postavení uprchlíků v azylové zemi, jejich práva a povinnosti, včetně práva na ochranu proti násilnému návratu (*refoulement*) na území, kde by jejich život či svoboda byly v ohrožení.
- ▣ Závazky států, včetně spolupráce s UNHCR, při výkonu funkce této organizace a při usnadňování jeho povinnosti dohlížet na aplikaci Úmluvy.

PedF, katedra geografie 8

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ženevská konvence

Čl. 1

Porušování lidských práv

Přímé pronásledování státními orgány

Politický názor

Národnost

Sociální skupina

Vyznání

Rasa

Ženevská konvence

Etnické nebo náboženské války

Čl. 33

Občanská válka

Boj o moc

Zdroj: Demuth (2000: 38).

PedF, katedra geografie 9

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Typy válečných konfliktů

- ▣ Typ A: ozbrojený konflikt mezi státy včetně okupace (i částečné).
- ▣ Typ B: boj proti okupaci, boj národů proti koloniálním a rasistickým režimům za sebeurčení.
- ▣ Typ C: ozbrojený konflikt na území smluvní strany mezi jejími ozbrojenými silami a jinými organizovanými ozbrojenými skupinami majícími velení a kontrolujícími část území, jež umožňuje provádět trvalé a koordinované vojenské operace a aplikovat ŽÚ. Nepatří sem izolované násilné činy, vnitřní nepokoje ap.
- ▣ Typ D: každý jiný ozbrojený konflikt na území smluvní strany.

PedF, katedra geografie 10

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Uprchlík

"Osoba, která se nachází mimo svou vlast a má oprávněné obavy před pronásledováním z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů, je neschopna přijmout, nebo odmítá vzhledem ke shora uvedeným obavám, ochranu své vlasti."

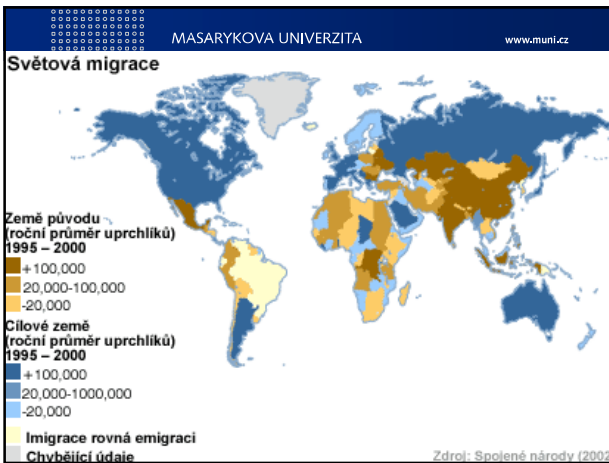
PedF, katedra geografie

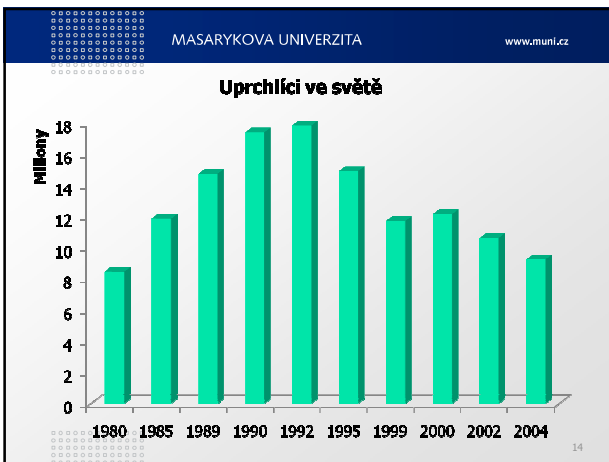
MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Uprchlík

- Ekonomičtí uprchlíci (utekli kvůli špatné hospodářské situaci své země).
- Političtí uprchlíci (utekli kvůli represivnímu režimu ve své zemi).
- Váleční uprchlíci (utekli kvůli válečné situaci ve svojí zemi).

PedF, katedra geografie 12

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Uprchlícké /migrační/ vlny

- ☒ 1919 - Ze západního pobřeží Turecka byly vysídleni Řekové.
- ☒ 1948 - Palestinci utekli z nově vzniklého Izraele.
- ☒ 1968 - Z důvodů intervence sovětských vojsk v ČSSR uteklo ze strachu mnoho obyvatel země.
- ☒ 1979 - Z Afghánistánu utíkají lidé do Pákistánu před sovětskou invází.
- ☒ 1992 - Z Bosny a Hercegoviny utekli místní obyvatelé do Rakouska, Německa a Turecka.
- ☒ 2003 - Z Darfúru utíkají tisíce lidí před útoky arabských milicí.

Prof. katedra geografie 15

Uprchlické tábory

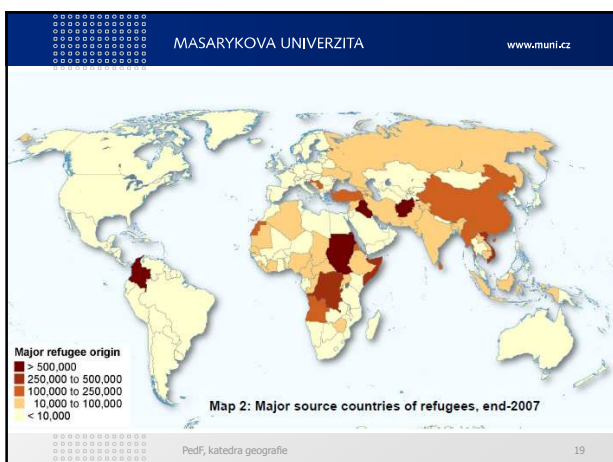
- ☒ Dočasně postavený tábor pro potřeby uprchlíků.
- ☒ V uprchlických táborech může žít sta tisíce až miliony lidí.
- ☒ Obvykle jsou postaveny a spravovány vládou, Spojenými národy nebo mezinárodními (např. Červený kříž) či nevládními organizacemi.
- ☒ V mnoha případech uprchlické tábory zajišťují jen zcela elementární hygienické podmínky, protože v nich vzniká nebezpečí šíření infekčních nemocí.

Table 1: Refugee population by UNHCR regions, end-2007

UNHCR regions	Refugees	People in refugee-like situations	Total refugees end-2007
- Central Africa and Great Lakes	1,100,100	-	1,100,100
- East and Horn of Africa	815,200	-	815,200
- Southern Africa	181,200	-	181,200
- West Africa	174,700	-	174,700
Total Africa*	2,271,200	-	2,271,200
Americas	499,900	487,600	987,500
Asia and Pacific	2,675,900	1,149,100	3,825,000
Europe	1,580,200	5,100	1,585,300
Middle East and North Africa	2,654,000	67,600	2,721,600
Total	9,681,200	1,709,400	11,390,600

* Excluding North Africa.

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

NEJPOČETNĚJŠÍ UPRCHLICKÉ VLNY V ROCE 2004 (Deset nejpočetnějších vln)

Země původu	Nejčastější země azylu	Celkem
Súdán	Čad / Uganda / Keňa	146 900
Dem. rep. Kongo	Burundi / Rwanda / Zambie / Uganda	38 100
Somálsko	Jemen / Keňa	19 100
Irák	Sýrie	2 000
Pobřeží slonoviny	Libérie / Mali	5 900
Burundi	Rwanda / Tanzanie	4 200
Libérie	Sierra Leone / Pobřeží slonoviny / Guinea /	3 700
Středoafriická rep.	Čad	500
Rwanda	Malawi / D.r.Kongo	500
Ruská federace	Ázerbajdžán	500

PedF, katedra geografie 20

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

ZEMĚ PŮVODU NEJPOČETNĚJŠÍCH SKUPIN UPRCHLÍKŮ V ROCE 2004¹

Země původu ²	Nejčastější země azylu	Celkem
Afgánistán ³	Pákistán / Irán / Německo / Nizozemí / Velká Británie	2 084 900
Súdán	Čad / Uganda / Etiopie / Keňa / D. r. Kongo / Středoafriická republika	730 600
Burundi	Tanzanie / D. r. Kongo/ Rwanda / JAR / Kanada	485 800
Dem. republika Kongo	Tanzanie / Zambie / Kongo / Burundi / Rwanda	462 200
Somálsko	Keňa / Jemen / Velká Británie / USA / Džibuti	389 300
Palestina ⁴	Saúdská Arábie / Egypt / Irák / Libye / Alžír	350 600
Vietnam	Čína / Německo / USA / Francie / Švýcarsko	349 800
Libérie	Guinea / Pob. slonoviny / Sierra Leone / Ghana / USA	335 500
Irák	Irán / Německo / Nizozemí / Velká Británie / Švédsko	311 800
Ázerbajdžán	Arménie / Německo / USA / Nizozemí	250 500

PedF, katedra geografie 21

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Žadatelé o azyl

ŽÁDOSTI O AZYL PODANÉ VE VYBRANÝCH ZEMÍCH¹
[údaje za rok 2004]

Země azylu	Země původu žadatelů	Počet žádosti o azyl
Francie	Turecko / Čína / Dem. rep. Kongo / Alžír / Srbsko-Černá Hora	117 300
V. Británie	Irán / Somálsko / Pákistán / Zimbabwe / Čína	75 200
Německo	Srbsko-Černá Hora / Turecko / Ruská fed. / Irán / Vietnam	50 200
Spojené státy	Čína / Haiti / Kolumbie / Indonésie / Mexico	45 000
Švýcarsko	Srbsko-Černá Hora / Turecko / Gruzie / Bez st. příslušnosti / Irák	27 600
Kanada	Kolumbie / Mexico / Čína / Sri Lanka / Indie	25 800
Rakousko	Ruská fed. / Srbsko-Černá Hora / Indie / Nigérie / Gruzie	24 600
Švédsko	Srbsko-Černá Hora / Bez st. příslušnosti / Irák / Ruská f. / Ázerbajdžán	23 200
Belgie	Ruská fed. / Dem. rep. Kongo / Srbsko-Černá Hora / Irán / Turecko	20 400
Slovensko	Indie / Ruská fed. / Čína / Gruzie / Moldavsko	11 400

PedF, katedra geografie 22

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Vnitřně přesídlené osoby

5,6 mil. osob v roce 2004

ODHADY NEJPOČETNĚJŠÍCH SKUPIN VNITŘNĚ PŘESÍDLENÝCH OSOB, KTERÝM POMÁHÁ UNHCR [k 1. 1.2005]

Země	Počty vnitřně přesídlených
Kolumbie*	2 000 000
Sudán	662 300
Ázerbajdžán	578 500
Libérie	498 600
Srí Lanka	352 400
Ruská fed.	334 800
Bosna-Hercegovina	309 200
Srbsko-Černá Hora	248 200
Gruzie	237 100
Afghánistán	159 500
Pobřeží slonoviny	38 000

23

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Vnitřně přesídlené osoby

Map 5: IDPs protected/assisted by UNHCR, end-2007

IDP population

- 3,000,000
- 1,500,000
- 300,000

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Uprchlíci, kteří se vrátili

Cca. 5 mil. osob v roce 2004

Do (země/oblast původu)	Z (Země azylu)	Celkem
Afgánistán	Írán/Pákistán	940 500
Irák	různé / Irán / Libanon	194 000
Burundi	Tanzanie / Dem. rep. Kongo	90 300
Angola	Zambie / Dem. rep. Kongo / Namibie / Kongo	90 200
Libérie	Guinea / Pobř. slonoviny / Sierra Leone / Ghana / Nigerie	56 900
Sierra Leone	Libérie / Guinea	26 300
Somálsko	Etiopie / Džibuti	18 100
Rwanda	Dem. rep. Kongo / Uganda	14 100
Dem. rep. Kongo	Burundi / Středoafrická republika	13 800
Srí Lanka	Indie	10 000

25

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Institucionální zajištění

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

PedF, katedra geografie 26

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR)

- Ustaven Valným shromážděním OSN v roce 1950.
- Mezinárodní ochrana, tedy zabezpečení dodržování lidských práv uprchlíků, včetně možnosti ucházet se o azyl, a garanci, že nikdo z nich nebude proti své vůli vrácen do země, kde mu hrozí perzekuce.
- V roce 2003 - přes 5000 zaměstnanců ve 254 kancelářích ve 115 zemích světa.
- Pod ochranou bylo přibližně 20 milionů lidí.
- Partnery je více než 700 mezinárodních a nevládních organizací.

PedF, katedra geografie 27

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz						
OSOBY, JIMŽ UNHCR POMÁHÁ – PODLE SKUPIN						
Kontinent	Uprchlíci	Žadatelé o azyl	Navráťví se uprchlíci	Vnitřně přesídlení*	Osoby bez občanství k 1.1. 2005	CELKEM
Asie	3 471 300	56 200	1 145 900	1 389 000	837 200	6 899 600
Afrika	3 022 600	208 100	329 700	1 233 900	67 100	4 861 400
Evropa	2 067 900	269 800	18 800	951 100	1 122 300	4 429 900
Severní Amerika	562 300	291 000	—	—	—	853 300
Jižní Amerika & Karibik	36 200	8 100	100	2 000 000	26 400	2 070 800
Oceánie	76 300	6 000	—	—	100	82 400
CELKEM	9 236 600	839 200	1 494 500	5574000	2053100	19 197 400

PedF, katedra geografie 28

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz	
<i>Evropa</i>	

PedF, katedra geografie 29

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz	
ČR a odsun němců	
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Před válkou žilo v ČR 3,1 mil. osob německé národnosti. ☒ 700 tisíc sudetských Němců divoce vyhnáno anebo sami uprchli (300 tis. uteklo sami, 400 tis. vyhnáno) ☒ K 1. 11. 1946 - odsunuto celkem 2 170 598 Němců (1 420 598 osob do americké a 750 000 do sovětské okupační zóny Německa). ☒ Celkový odhad 2,6 mil. osob. 	

PedF, katedra geografie 30

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Židé

- ☒ Před 2. světovou válkou žilo na dnešním území ČR přes 120 tisíc Židů.
- ☒ 26 tis. emigrovalo .
- ☒ Přes 80 tis. osob bylo vyvražďeno.
- ☒ Časté deportace v rámci státu do tzv. vyhlazovacích táborů.

PedF, katedra geografie 31

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Balkánský poloostrov

- ☒ 1918 Království Srbů, Chorvatů a Slovinců (od 1929 Jugoslávie).
- ☒ Složitá národnostní struktura (Řekové, Turci, Srbové, Bulhaři, Albánci, Chorvati, Bosňáci, Makedonci, Černoherci).
- ☒ Balkánská občanská válka 1991 – 1995.
- ☒ Etnické čistky a časté migrace.

PedF, katedra geografie 32

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Bosna a Hercegovina

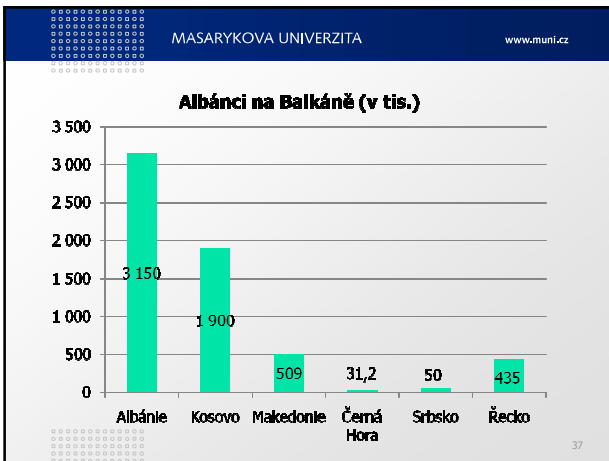
- ☒ Národnostní složení - 52 % Bosňáků, 34,1 % Srbů, 12,3 % Chorvatů a 0,6 % ostatních.

Důsledky války:

- ☒ 200 000 lidí zahynulo.
- ☒ 2 mil. osob uprchlo.

V letech 2002 – 2003 - až 1,1 milionu osob se usídlilo zpět.

PedF, katedra geografie 33

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Střední východ

PedF, katedra geografie 38

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Izrael

- ☒ Nestabilní regiony a oblasti – pásmo Gazy, Západní břeh Jordánu, Golanské výšiny.
- ☒ Oblasti osídlené především Palestinci.
- ☒ Šestidenní válka v roce 1967 – počátek výstavby osad.
- ☒ Mírový proces – výměny území x stěhování, migrace.

PedF, katedra geografie 39

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Pásmo Gazy

- ☒ 360 km².
- ☒ Nejzaldněnější část planety – 4 118 ob. / km².
- ☒ OSN uvádí hustotu ve zdejších uprchlických táborech až 50 000 obyvatel na km².
- ☒ 4 miliónu Palestinců a 8 tisíc izraelských osadníků.
- ☒ 1971 invaze Izraele – demolice domů – společenské důsledky - 73 000-95 000 lidí bez přístřeší.
- ☒ Invaze Izraele do Rafahu v květnu 2004 - 3 451 Palestinců zůstalo bez domova.

Israel occupied with current status according to the Israeli Declaration of Independence. Disputed - permanent status to be determined through further negotiations.

PedF, katedra geografie

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Golanské výšiny

- ☒ Izrael x Sýrie.
- ☒ OSN, USA, EU, LAS a další považují Golanské výšiny za území okupované Izraelem.
- ☒ 1200 km² kontrolováno Izraelem celkem 1800 km².
- ☒ Celkem 38 900 obyvatel (2007).
- ☒ V roce 1970 zde bylo 12 židovských osad a v roce 2004 34 osad s asi 18.000 obyvateli.
- ☒ V roce 1998 žilo v Golanských výšinách 33 000 obyvatel, většina z původních 80 000 syrských obyvatel utekla po válce v roce 1967.

PedF, katedra geografie

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Západní břeh Jordánu

- ☒ Izrael x Jordánsko.
- ☒ Území okupované Izraelem, část s autonomním statutem.
- ☒ 5 860 km².
- ☒ Celkem 2 385 615 obyvatel (2006).
- ☒ V roce 1998 1 877 000 včetně cca 320 000 izraelských osadníků.
- ☒ 2006 - 242 osad.

PedF, katedra geografie

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Libanon

- ☒ Červenec 2006 – humanitární krize -> válka na Středním východě (nálety Izraelců).

Důsledky:

- ☒ více než 700 000 vnitřně přesídlených osob.
- ☒ 180 000 našlo útočiště v Sýrii.

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Kavkazská otázka

PedF, katedra geografie 44

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ruská federace

PedF, katedra geografie 45

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ruská federace

- 21 federálních republik, 47 oblastí, 8 krajů, 6 autonomních okruhů, 1 autonomní oblast a dále na 2 federální města.
- Rozpad Sovětského svazu – říjen 1992 první konflikty (Ingušsko x Severní Osetie – 50 000 utečenců z Ingušska).
- Čečensko** – 1991 nezávislost – odchod 150 000 obyvatel do Ruska; 1994 – 1. válka – 250 000 uprchlíků, 2. válka 1999 – útěk 230 000 osob.

PedF, katedra geografie 46

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ruská federace

Persons of concern			
Type of population	Origin	Total	Of whom assisted by UNHCR
Refugees	Afghanistan	1,300	1,300
	Various	340	340
Asylum-seekers	Afghanistan	2,100	-
	Georgia	480	-
	Various	500	-
IDPs		189,200	104,000
Returnees (refugees)		260	260
Returnees (IDPs)		1,100	1,100
Stateless	Meskhetians	50,000	-
	Various	1,300	-
Others of concern		2,900	2,900

PedF, katedra geografie 47

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Gruzie /Georgia/

Legend:
 □ CAPITAL
 ● UNHCR representation
 ● UNHCR office
 ● Other UNHCR presence
 — International boundary

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Gruzie

- ☒ Prozápadně orientovaná země, snahy o začlenění do NATO
- ☒ Mnoho nestabilních regionů (Abcházie, Jižní Osetie, Adžárie)
- ☒ Multinárodnostní složení (Gruzínci, Arméni, Rusové, Azerbájdžánci, Oseti, Čerkersové, Abcházové, Řekové)
- ☒ Od roku 1922 součást Svazu sovětských socialistických republik
- ☒ 1991 – nezávislost
- ☒ Problémy separatisticko-iredentické → vyhlášení nezávislosti 26. 8. 2008

PedF, katedra geografie 49

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Gruzie

Persons of concern

Type of population	Origin	Total	Of whom assisted by UNHCR	Per cent female	Per cent under 18
Refugees	Russian Federation	1,000	1,000	50	46
	Various	10	10	-	-
Asylum-seekers	Various	10	-	-	-
IDPs		222,100	222,100	55	24
IDP-like situation	Spontaneous returnees in Gali, Abkhazia	45,000	45,000	55	24
	IDP returnees to South Ossetia	4,200	4,200	55	24
	Returnees to South Ossetia	1,900	1,900	55	24
Stateless		1,300	-	-	-
Total		275,520	274,210		

PedF, katedra geografie 50

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ázerbájdžán

The map shows Azerbaijan in the center, bordered by Georgia to the north, Armenia to the west, Turkey to the southwest, and Iran to the south. Nagorno-Karabakh is highlighted in white within Azerbaijan's borders.

PedF, katedra geografie 51

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ázerbajdžán

- ☒ Zóny nestability (Náhorní Karabach, Nachičevan)
- ☒ Multinárodnostní složení (Ázerbajdžánci, Kurdové, Arméni)
- ☒ Náhorní-Karabašská válka v roce 1994

Výsledek:

- Ztráta 16% svého území
- 578 545 přemístěných osob
- 8 606 uprchlíků

PedF, katedra geografie 52

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Náhorní Karabach

- ☒ 1992 – 1994 válka mezi Arménií a Ázerbajdžánem
- ☒ Ovládnutí Arménií

Migrace:

- ☒ 700 000 až 1 000 000 Azerů
- ☒ 300 000 Arménů

PedF, katedra geografie 53

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Nachičevan

- ☒ Nachičevanská autonomní republika
- ☒ vnitrozemská exkláva Ázerbájdžánu
- ☒ 98% Ázerbajdžánci, Kurdové, Arméni

PedF, katedra geografie

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Asie

PedF, katedra geografie 55

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Afghánistán

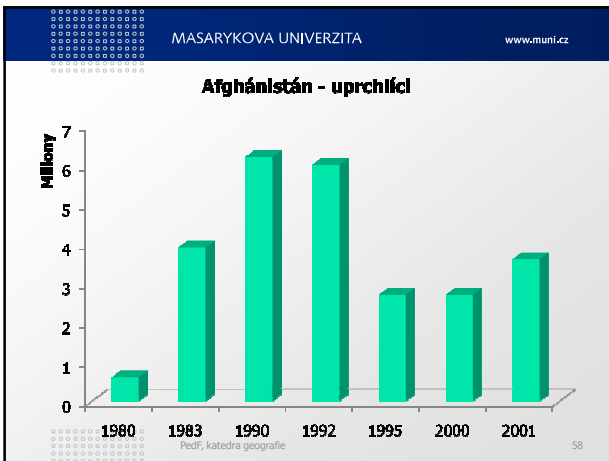
56

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Afghánistán

- ☒ Občanská válka v letech 1979 – 1989 mezi Sovětským svazem a mudžáhidy
- ☒ 1979 - 600 000 uprchlíků
- ☒ 1990 - 6,3 mil. osob mimo území – 3,3 mil. v Pákistánu, 3 mil. v Íránu
- ☒ 2001 – 3,6 mil. uprchlíků
- ☒ V roce 1992 se z Pákistánu vrátilo více jak 1,2 milionu Afghánců

PedF, katedra geografie 57

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Afghánistán

Persons of concern

Type of population	Origin	Total	Of whom assisted by UNHCR
Refugees	Various	40	-
Returnees (refugees) ¹	From Pakistan	365,700	357,600
	From Islam. Rep. of Iran	7,500	7,500
	Various	700	700
IDPs		153,700	153,700
Returnees (IDPs)		8,000	8,000
Total		535,640	527,500

PedF, katedra geografie 59

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ostatní země

- ☒ **Čína** - 290 000 uznaných uprchlíků
- ☒ **Indie** - v Indii se nachází velká a rozmanitá uprchlická populace (100 000 Tibetánů, 66 000 Šrilančanů, 15 000 Bhútánců a 14 000 Afghánců)
- ☒ **Írán a Pákistán** - V roce 1990 dosáhl počet utečenců v této oblasti 6,2 miliónu osob; v současnosti zde žije asi 2,5 miliónu uprchlíků - 1,3 miliónu v Íránu a 1,2 miliónu v Pákistánu
- ☒ **Nepál** - 100 000 bhútánských uprchlíků, 20 000 Tibetánů

PedF, katedra geografie 60

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Afrika

PedF, katedra geografie 61

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Rwanda

PedF, katedra geografie 62

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Rwanda

- ☒ Národnostní složení (84 % **Hutu** a 15 % **Tutsi**)
- ☒ 1961 vyhlášena republika – zrušení monarchie – důvody nepokojů.
- ☒ 1963 invaze Tutsů – 12 000 obětí, 1959 a 1964 prchá za Rwandy celkem asi 150 000 Tutsiů
- ☒ 1990 občanská válka, 1994 rwandská genocida - 2,5 milionů Rwandců uteklo - 1,2 miliónu osob bylo v
- ☒ Zairu, 580 000 v Tanzanii, 270 000 v Burundi a 10 000 Uganda.

PedF, katedra geografie 63

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Sudán

Map of Sudan showing major cities (Khartoum, Atbara, Port Sudan, Wadī Halfā, Halāīb, Kassalā, Omdurman, Al Fāshir, Wad Madani, Al Ubayyid*, Kusti, Al Qadāfīr, Nyalā, Malakāl, Wāw, Bor, Juba, Kirost) and neighboring countries (LIBYE, EGÝPT, ČAD, ETIOPIE, KEŇA, UGANDA, DEM. REP. KONGO, STŘEDOAFRICKÁ REPUBLIKA, SAUL AR.). The Nile river system is clearly visible.

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Súdán

- ☒ Největší africký stát
- ☒ Národnostní složení (černoši – Azande, Bari, Nuer, berberové, arabové)
- ☒ Konfliktní oblasti (Jižní Súdán, Dárfúr)
- ☒ Válka jih proti severu (1956 – 1972; 1983 – 2005)
→ 1,9 miliónu mrtvých civilistů, 4 miliony uprchlíků

PedF, katedra geografie 65

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Jižní Súdán

- ☒ Autonomní oblast
- ☒ Dvě občanské války trvající 39 let – socioekonomická krize
- ☒ Více než 4 milióny vnitřní migrace
- ☒ 500 000 obyvatel uprchlo do zahraničí
- ☒ Nucená deportace – 200 000 lidí
- ☒ K roku 2008 se vrátilo 15 700 uprchlíků (z Ugandy 10 000, 2 500 uprchlíků z Keni a 600 obyvatel z Etiopie)

PedF, katedra geografie 66

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Dárfúr

- ☒ Středisko obchodu s otroky
- ☒ 2003 povstání proti vládě trvá dodnes
- ☒ 400 000 obětí
- ☒ 2 000 000 uprchlíků
- ☒ Uprchlícké tábory v Čadu – zapojení do konfliktu v roce 2005

PedF, katedra geografie 67

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Ostatní země

- ☒ **Etiopie** - 260 000 uprchlíků - více než 180 000 Somálců, asi 70 000 Súdánců a kolem 5 000 uprchlíků z Keni.
- ☒ **Guinea a Pobřeží slonoviny** - 370 000 uprchlíků ze Sierry Leone a asi 130 000 utečenců z Libérie. V Pobřeží slonoviny se nachází asi 136 000 liberijských uprchlíků.
- ☒ **Keňa a Uganda** – Keňa - 224 tisíc uprchlíků (Somálcí 140 000 a Súdánci 64 000).
- ☒ **Kongo-Kinshasa** – odešlo více než 290 000 uprchlíků, hostí asi 285 000 utečenců ze sousedních zemí 150 000 Angolanů, 68 000 Súdánců, 33 000 Rwandánů, 19 000 Burundánů a 12 000 Konžanů z Konga-Brazzaville (Republika Kongo).

PedF, katedra geografie 68

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Spojené státy a Kanada

PedF, katedra geografie 69

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

USA

- ☒ 1975 -1999 – 2 mil. uprchlíků (1,3 miliónu Indočíňanů)
- ☒ 1959 - 125 tisíc Kubánců - nyní především nelegální migrace (cca. 35 tis. Zadržovaných uprchlíků)
- ☒ Stále živá tzv. Haitská otázka
- ☒ Nelegální migrace na hranicích s Mexikem
- ☒ Přísnější imigrační podmínky po teroristických útocích

PedF, katedra geografie 70

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Kanada

- ☒ Přistěhovalecká země
- ☒ V letech 1989 až 1998 poklesl počet případů přijatých k přesídlení z 35 000 na méně než 9 000.
- ☒ 1999 - 17 000 uprchlíků
- ☒ 1997 – první migrační vlna Rómů z ČR → zavedení vízové povinnosti (zrušeno 1.11. 2007)
- ☒ 1. pol. 2008 - 470 nových žádostí o azyl

PedF, katedra geografie 71

MASARYKOVA UNIVERZITA www.muni.cz

Azylová politika EU

- ☒ Jednotný evropský akt z roku 1986
- ☒ Dublinská úmluva z roku 1990
- ☒ Schengenská úmluva z roku 1990 (mimo Dánska, Velké Británie a Irsko)
- ☒ Smlouva o Evropské unii z roku 1992
- ☒ Amsterdamská smlouva z roku 1997
- ☒ Jednání Rady Evropy v Tampere v roce 1999

PedF, katedra geografie 72

Informační zdroje

- 1. <http://www.unhcr.cz/>
- 2. <http://cs.wikipedia.org>
- 3. www.czso.cz
- 4. www.mvcr.cz
- 5. www.mzvcr.cz

- 6. BAAR, V.: Národy na prahu 21. století. Emancipace nebo nacionalismus? Ostrava: OU+Tilia, 2002. 416 s.
- 7. Geografické rozhledy